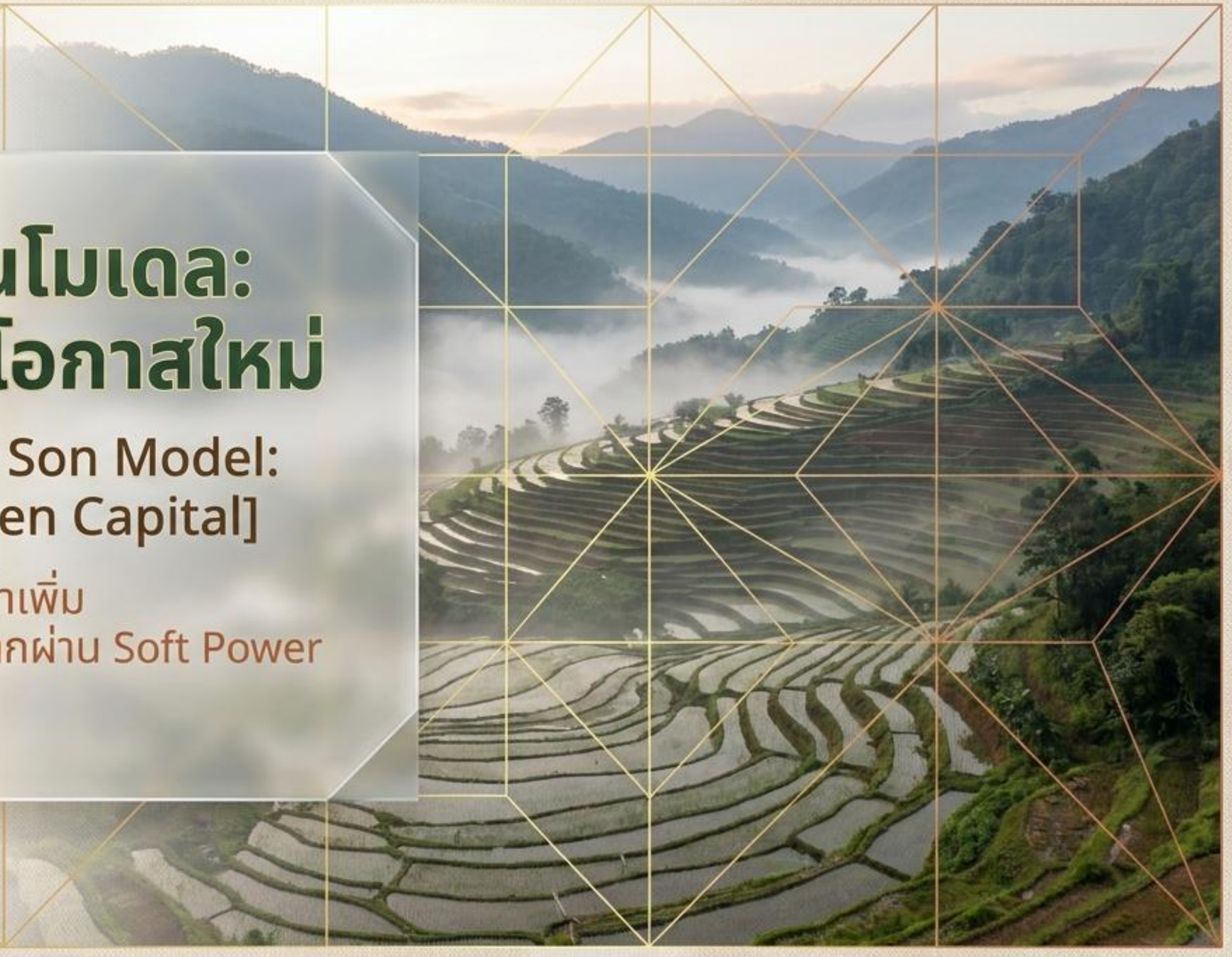

แม่ฮ่องสอนโมเดล
Mae Hong Son Model
1 หมู่บ้าน 1 Soft Power
บนพื้นฐานศาสตร์พระราชา
On the Foundation of the King's Philosophy
แม่ฮ่องสอน
Mae Hong Son
One Plan
for Sustainable Thailand
พลังชุมชน สร้างคุณค่า สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
Community Empowerment for a Sustainable Thailand
ชูสิทธิ์ ชูชาติ
Choosit Choochat
เศรษฐกิจพอเพียง
Sufficiency Economy
ทุนวัฒนธรรม
Cultural Capital
ชุมชนเข้มแข็ง
Strong Community

แม่ฮ่องสอนโมเดล: ขุมทรัพย์สู่โอกาสใหม่

[The Mae Hong Son Model: Unlocking Hidden Capital]

ถอดรหัสการสร้างมูลค่าเพิ่ม
พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากผ่าน Soft Power
และศาสตร์พระราชา

Gemini Notebook

พลิกมุมมอง: จากข้อจำกัด สู่ขุมทรัพย์ที่ซ่อนอยู่

The Context of Scarcity

- ภาพจำของจังหวัดที่ "ขาดแคลน"
- ภูมิประเทศภูเขาสูง การเดินทางลำบาก
- ปัญหาความยากจนเรื้อรัง

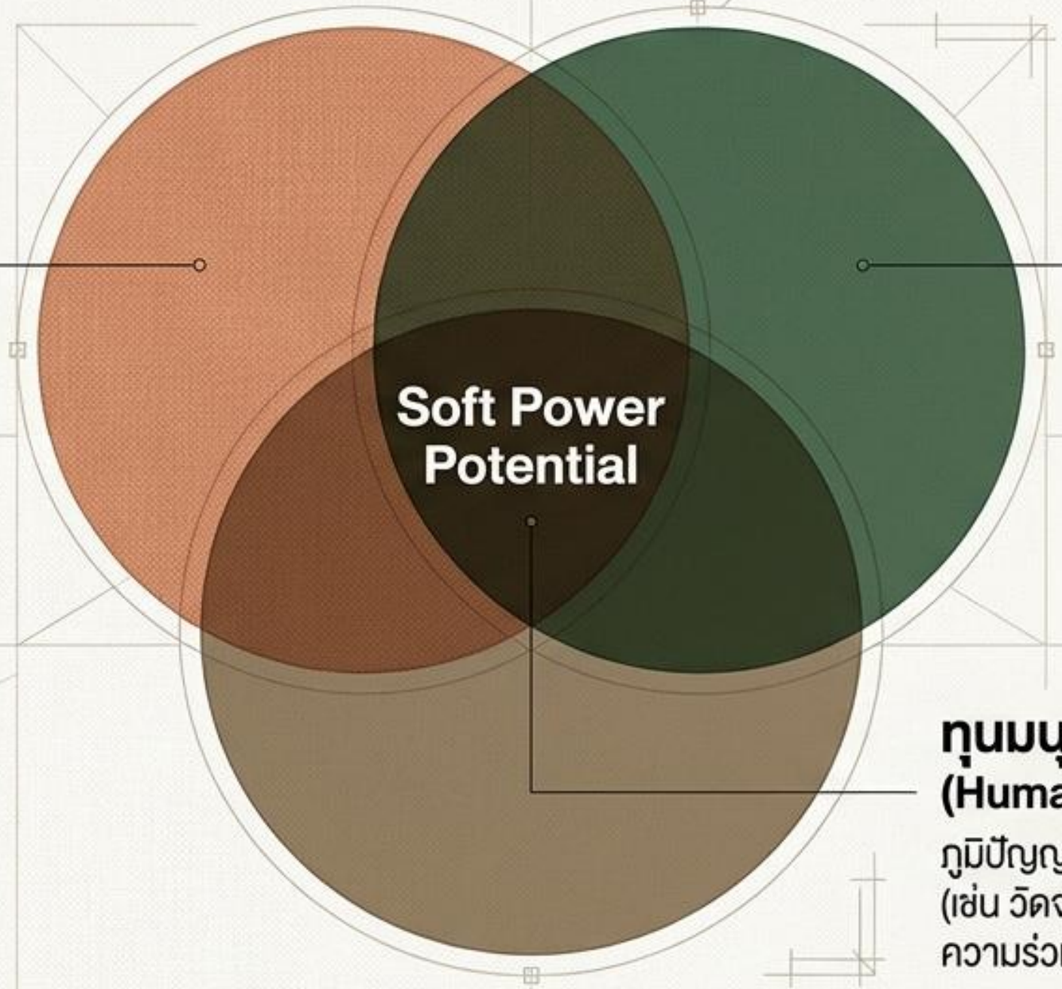
The Hidden Treasure

- ความมั่งคั่งทางวัฒนธรรมและชาติพันธุ์
- ความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ
- รากฐานภูมิปัญญาที่รอการต่อยอด

วิกฤตไม่ได้อยู่ที่การ “ไม่มีทุน” แต่อยู่ที่ “การจัดการและสร้างมูลค่า” จากสิ่งที่มีอยู่

Gemini Notebook

ถอดรหัส 3 ทุนชุมชน
(Community Capital Framework)

ทุนวัฒนธรรม
(Cultural Capital)

ความหลากหลายของ 9 ชาติพันธุ์
(เช่น กะเหรี่ยง, ม้ง, ลาหู่, ไทใหญ่)
และประเพณีดั้งเดิม

ทุนธรรมชาติ
(Natural Capital)

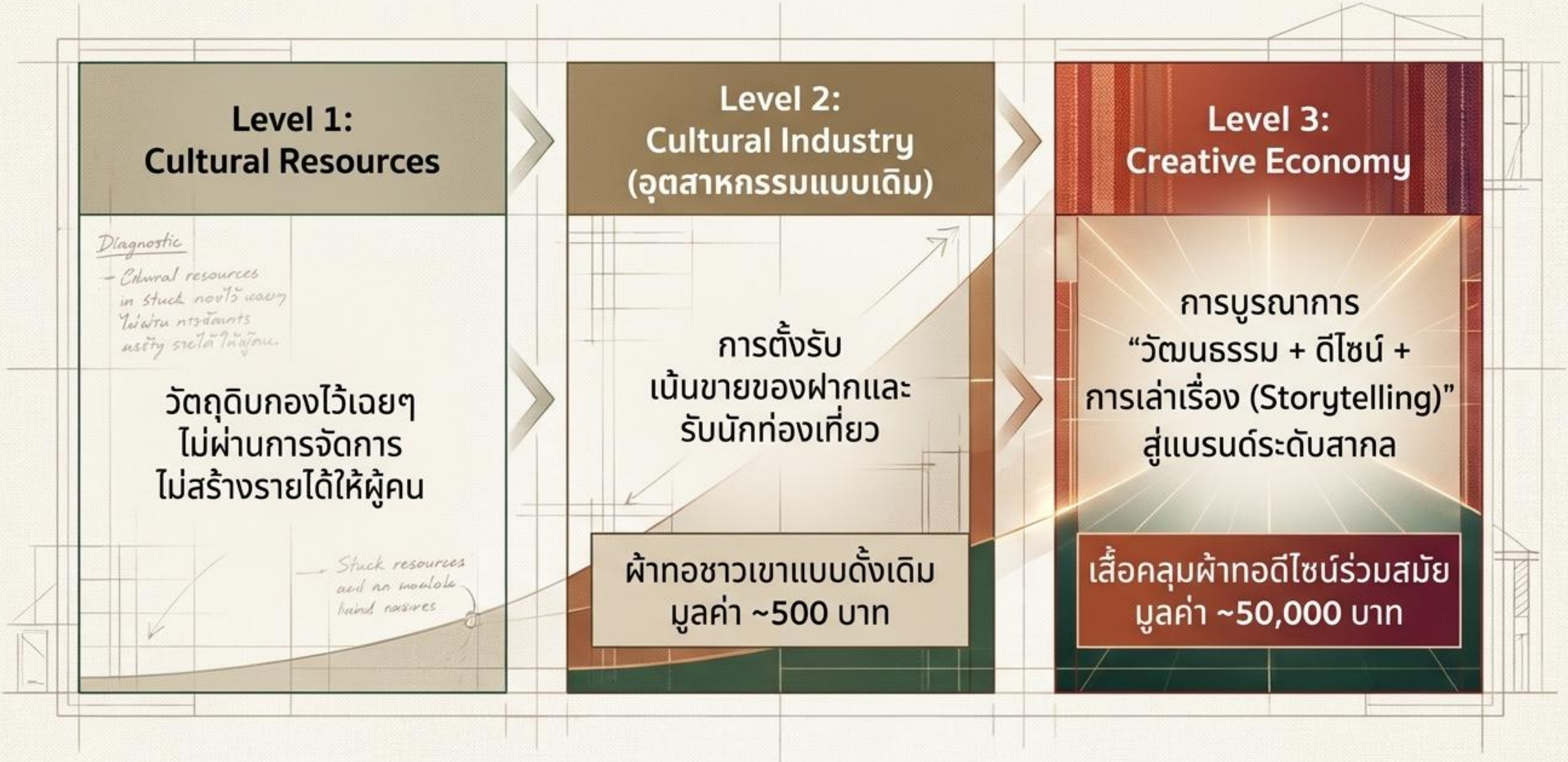
สภาพภูมิประเทศที่สร้างผลผลิตเอกลักษณ์
(Geographical Indications: GI)
เช่น กาแฟสายพันธุ์ดี, ถิ่วลายเสือ, บุก

ทุนมนุษย์และสังคม
(Human/Social Capital)

ภูมิปัญญาทางสถาปัตยกรรม
(เช่น วัดจองคำ-จองกลาง) และเครือข่าย
ความร่วมมือของชุมชนที่เหนียวแน่น

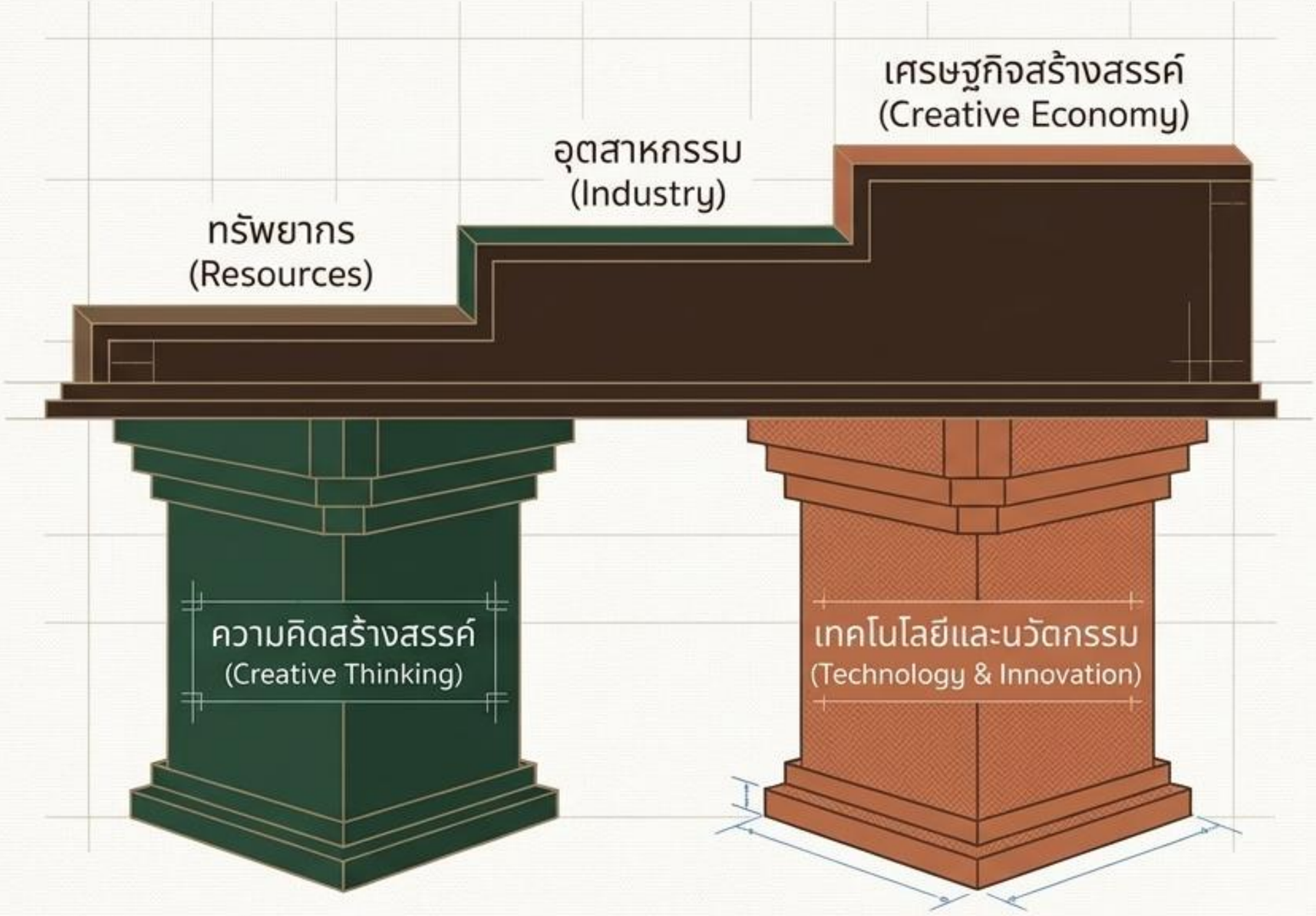
Gemini Notebook

วิกฤตและโอกาส: สู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (The Evolution Matrix)

Gemini Notebook

สะพานเชื่อมสู่มูลค่าใหม่ (The Bridge to New Value)

Core Concept

การเปลี่ยนผ่านจากการขาย “สินค้า” ไปสู่การขาย “สตอรี่และความรู้สึก (Experience & Emotion)”

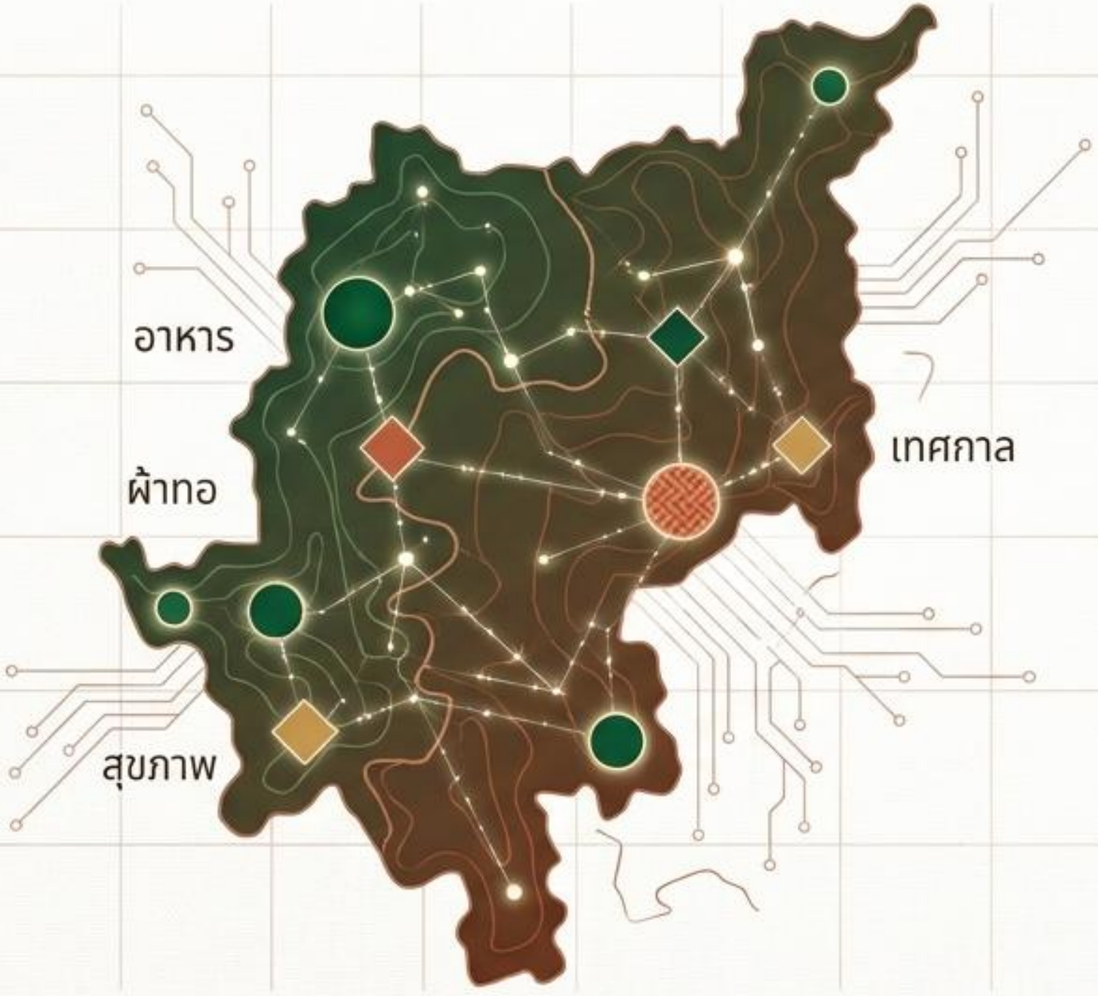
Example Callout Box

กาแฟไม่ได้เป็นแค่เครื่องดื่ม แต่คือ “ประสบการณ์วิถีชีวิต รักษ์ป่ากลางสายหมอก” ที่ลอกเลียนแบบไม่ได้

Gemini Notebook

ยุทธศาสตร์ 1 หมู่บ้าน 1 ซอฟต์พาวเวอร์ (OSOS)

ปลดล็อกนโยบายรัฐบาลสู่ฐานราก

ค้นหาอัตลักษณ์ - DNA Mapping

พื้นที่ 7 อำเภอ มากกว่า 400 หมู่บ้าน
จำเป็นต้องค้นหาเสน่ห์และ DNA ที่แตกต่างกัน
เพื่อจัดทำแผนที่ "Soft Power Mapping"
(อาหาร, ผ้าทอ, เทศกาล, สุขภาพ)

อาหาร ผ้าทอ เทศกาล สุขภาพ

Key Rule: ป้องกันการทำซ้ำกัน
(No Duplication) เพื่อสร้าง Ecosystem
ที่เกื้อกูลกัน ไม่ใช่แข่งขันกันเอง

Gemini Notebook

ต้นแบบ 1 หมู่บ้าน 1 Soft Power (OSOS Case Studies)

อาหารและเครื่องดื่มสร้างสรรค์
(Food & Beverage)

- ยกระดับวัตถุดิบพื้นถิ่นอย่าง "ถั่วลายเสือ" สู่ขนมเพื่อสุขภาพระดับพรีเมียม
- พัฒนา "ชาและกาแฟออร์แกนิก" บนดอยสูง สู่เมนูพิเศษ (Fine Dining / Specialty)

แฟชั่นและสิ่งทอชาติพันธุ์
(Fashion & Craft)

- จับคู่ดีไซเนอร์รุ่นใหม่ทำงานร่วมกับกลุ่มแม่บ้านทอผ้ากะเหรี่ยง/ไทใหญ่
- ปรับแพทเทิร์นให้ทันสมัย สวมใส่ได้จริงในระดับสากล แต่ยังคงกลิ่นอายและเทคนิคดั้งเดิม

Gemini Notebook

ศาสตร์พระราชา: กลไกขับเคลื่อนความยั่งยืน (The SEP Engine)

SEP ไม่ใช่แค่ทฤษฎี แต่คือเครื่องมือที่เข้าใจบริบทของพื้นที่ห่างไกลได้ดีที่สุด

ระเบิดจากข้างใน (Bottom-up Development)

การสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันจากระดับฐานราก
ก่อนเชื่อมโยง Soft Power ของชุมชนเข้าสู่โลกภายนอกอย่างมั่นคง

Gemini Notebook

หลักการปฏิบัติ 3 ขั้น (The Core Principles)

ห้ามยัดเยียดความเจริญจากส่วนกลาง

1. เข้าใจ (Understand)

ศึกษาและทำความเข้าใจวิถีชีวิต ข้อจำกัด และวัฒนธรรมที่ลึกซึ้งของกลุ่มชาติพันธุ์

2. เข้าถึง (Engage)

ลงพื้นที่พูดคุย สร้างความไว้เนื้อเชื่อใจ และทำให้ชุมชนเปิดรับการเปลี่ยนแปลง

3. พัฒนา (Develop)

ร่วมมือกันสร้างสรรค์โมเดลธุรกิจจาก “สิ่งที่ชุมชนมี” และ “สิ่งที่ชุมชนอยากทำ” จริงๆ

Gemini Notebook

การพัฒนาตามหลัก ‘ภูมิสังคม’ (Geo–Social Immunization)

The Constraint: พื้นที่มากกว่า 80% เป็นภูเขาสูง ทำให้ต้นทุนการขนส่ง (Logistics) มหาศาล

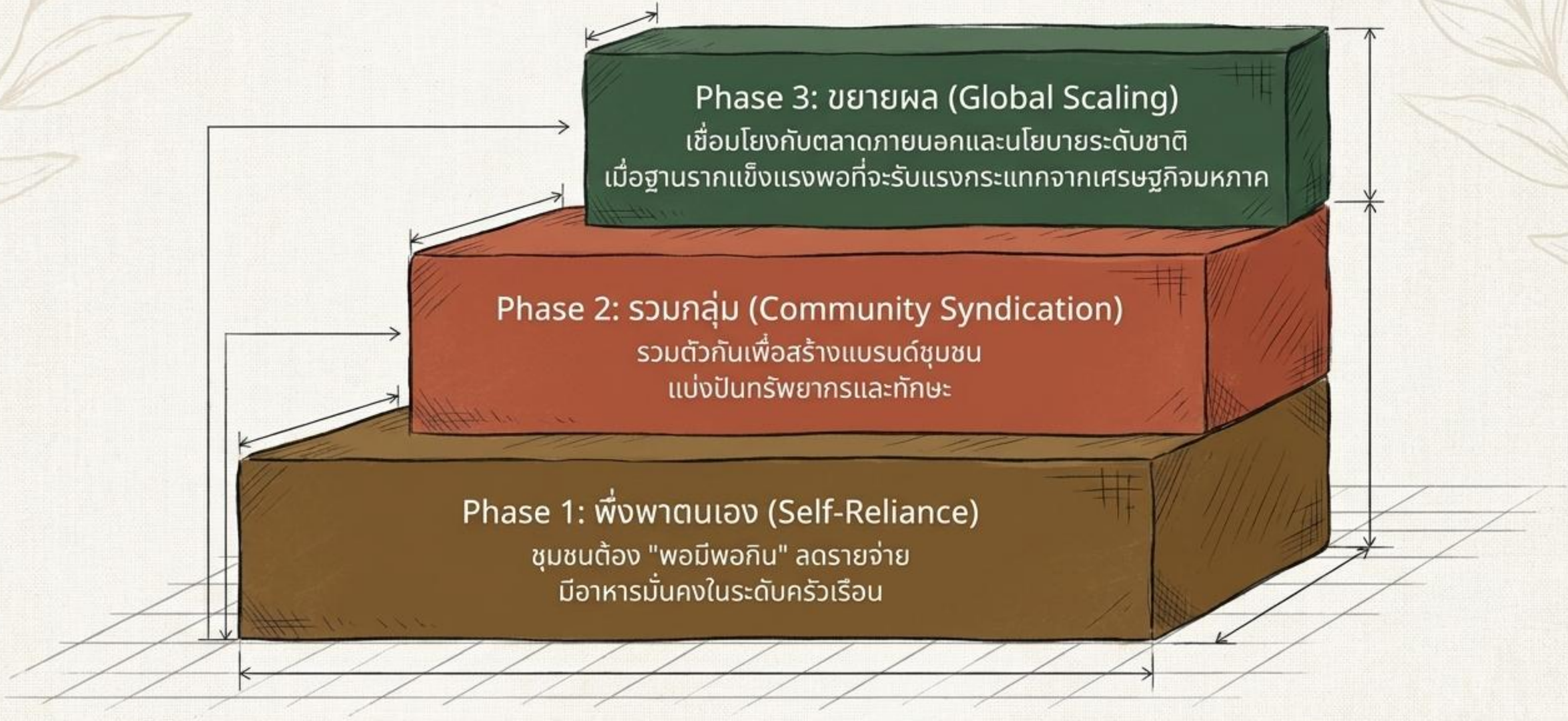

Product Layer:
เน้นการพัฒนาสินค้าประเภท
‘น้ำหนักเบา แต่มูลค่าสูง
(High Value, Low Weight)’
เช่น กาแฟเกรดพิเศษ, เครื่องเงิน,
ผ้าทอพรีเมียม

Service Layer:
เน้นดึงดูด
คนให้เดินทางเข้ามาหาพื้นที่
ผ่านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและ
คาร์บอนต่ำ (Wellness /
Low Carbon Tourism)

Gemini Notebook

สร้างพื้นฐานให้มั่นคง (Step-by-Step Capacity Building)

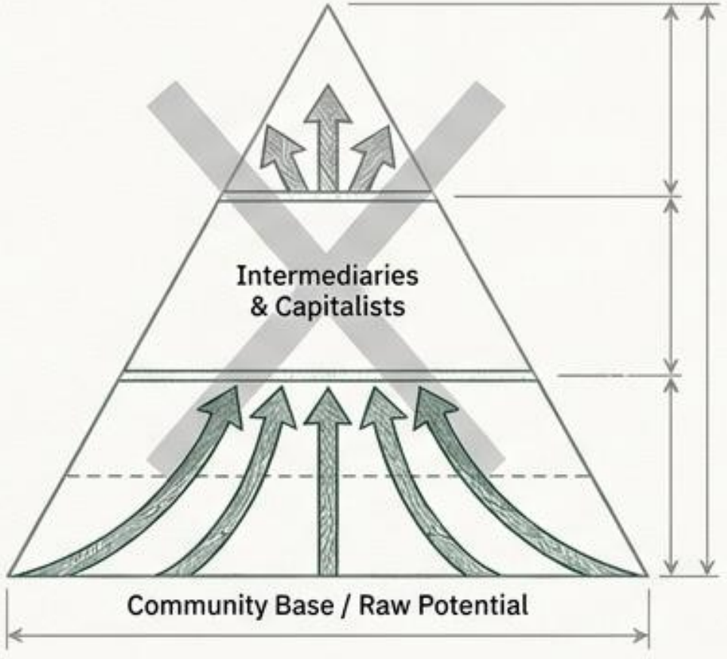

Gemini Notebook

เป้าหมายสูงสุด: ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง (Ultimate Goal: Inclusivity)

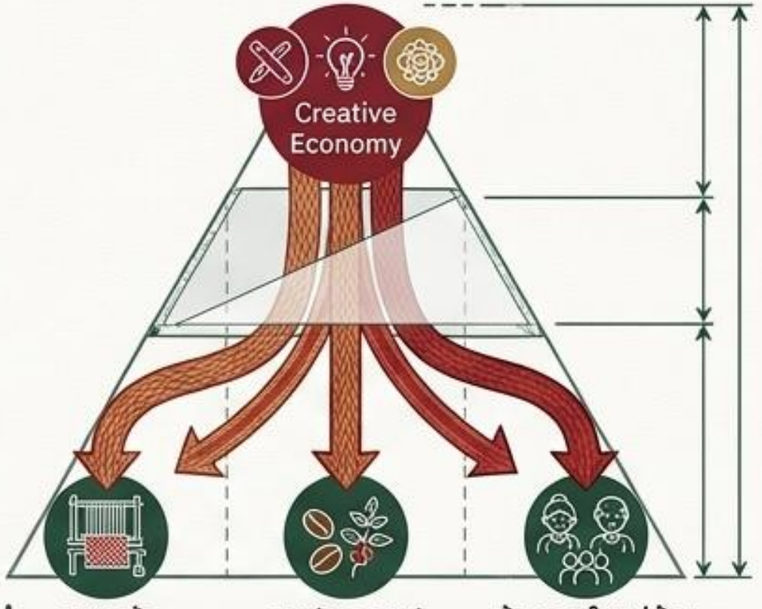
Target:
พุ่งเป้าการแก้ปัญหาไปที่
‘กลุ่มเปราะบาง
(Vulnerable Groups)’
บนพื้นที่สูง

Traditional Money Flow (Cross Mark)

เงินกระจุกตัวที่พ่อค้าคนกลาง และนายทุน
(Money stuck at intermediaries & capitalists)

Mae Hong Son Model: Direct Value Distribution (Mechanism)

เม็ดเงินจากเศรษฐกิจสร้างสรรค์ต้องตกถึงมือ
คนทอผ้า, คนปลูกกาแฟ, และผู้สูงอายุในหมู่บ้าน
โดยตรง ไม่ใช่กระจุกตัวอยู่อยู่เพียงแค่นายทุน
หรือผ่านพ่อค้าคนกลาง

Gemini Notebook

แผนปฏิบัติการ 3 ระยะ (Roadmap to Success)

ค้นหาและสร้างรากฐาน (Short-term)

ทำประชาคมหมู่บ้าน ค้นหาทุนชุมชน (DNA) และพัฒนาคนให้พร้อม

พัฒนาและใส่ความคิดสร้างสรรค์ (Medium-term)

ยกระดับผลิตภัณฑ์ รวมกลุ่มสร้างแบรนด์ และทดลองตลาด

เปิดตัวและเชื่อมโยงสากล (Long-term)

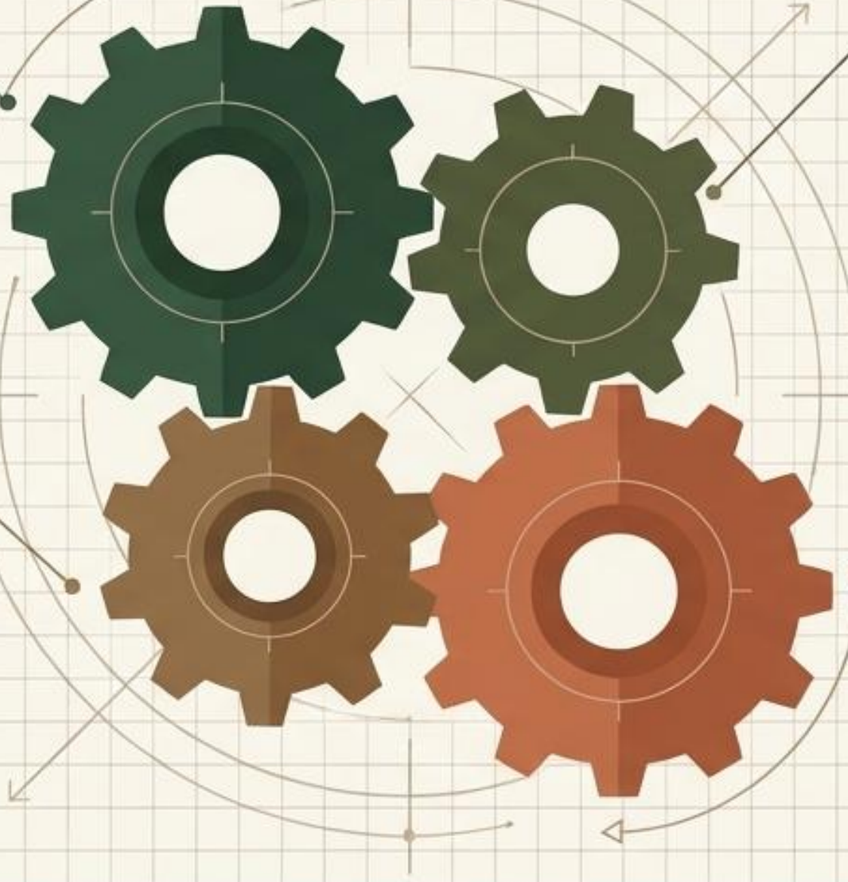
ส่งออก Soft Power เข้าสู่ตลาดสากล และบูรณาการเข้ากับนโยบายระดับชาติอย่างเต็มรูปแบบ

Gemini Notebook

พลังบวรและ 4 ประสาน (Quadruple Helix Collaboration)

การขับเคลื่อนโมเดลนี้ไม่สามารถสำเร็จได้ด้วยหน่วยงานเดียว

Gear 1 (ชุมชน):
ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำชุมชน
(เจ้าของทุนวัฒนธรรม)

Gear 3 (ภาควิชาการ):
มหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัย
(ผู้ให้ข้อมูลและนวัตกรรม)

Gear 2 (ภาครัฐ):
จังหวัดและนโยบายส่วนกลาง
(ผู้สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน)

Gear 4 (ภาคเอกชน):
ดีไซเนอร์ นักการตลาด และนักลงทุน
(ผู้เชื่อมโยงสู่ตลาดสากล)

Gemini Notebook

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcomes)

มิติเศรษฐกิจ (Economic Impact)

เกิดการสร้างรายได้หมุนเวียนที่ยั่งยืนจาก “สินค้าที่มาพร้อมบริการเล่าเรื่อง”

ยกระดับมูลค่าเศรษฐกิจฐานรากอย่างก้าวกระโดด

มิติสังคม (Social Impact)

ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้และเกิดความภาคภูมิใจในรากเหง้า

การนำ “ศาสตร์พระราชา” มาขับเคลื่อน Soft Power ได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นโมเดลที่จับต้องได้และแก้ปัญหาความยากจนได้จริง

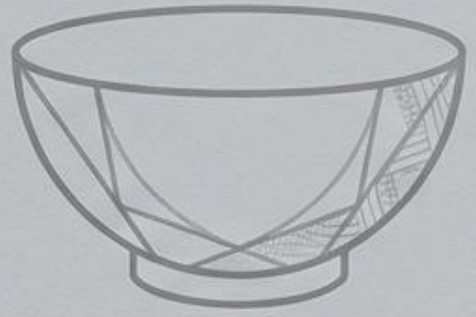
Gemini Notebook

ทุนชุมชนสู่โอกาสใหม่: สร้างมูลค่าเพิ่มพูนเศรษฐกิจสร้างสรรค์

ถอดรหัสต้นแบบแม่ฮ่องสอนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

Gemini Notebook

มุมมองเดิม

~~จังหวัดที่ขาดแคลนและยากจน~~

มุมมองใหม่

พื้นที่ซ่อนขุมทรัพย์
ทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ

การแก้ปัญหาความยากจนเริ่มต้นจากการเปลี่ยนมุมมอง

Gemini Notebook

3 เสาหลักของ ‘ทุนชุมชน’

ทุนวัฒนธรรมและวิถีชาติพันธุ์

- ความหลากหลายของ 9 ชาติพันธุ์
- งานเทศกาล, ผ้าทอ

ทุนธรรมชาติและอัตลักษณ์เชิงพื้นที่

- สินค้า GI - กระเทียม, กาแฟอาราบิก้า, น้ำพุร้อน

ทุนทางสังคมและสถาปัตยกรรม

- เครือข่ายชุมชนที่เหนียวแน่น
- วัดและสถาปัตยกรรมท้องถิ่น

Gemini Notebook

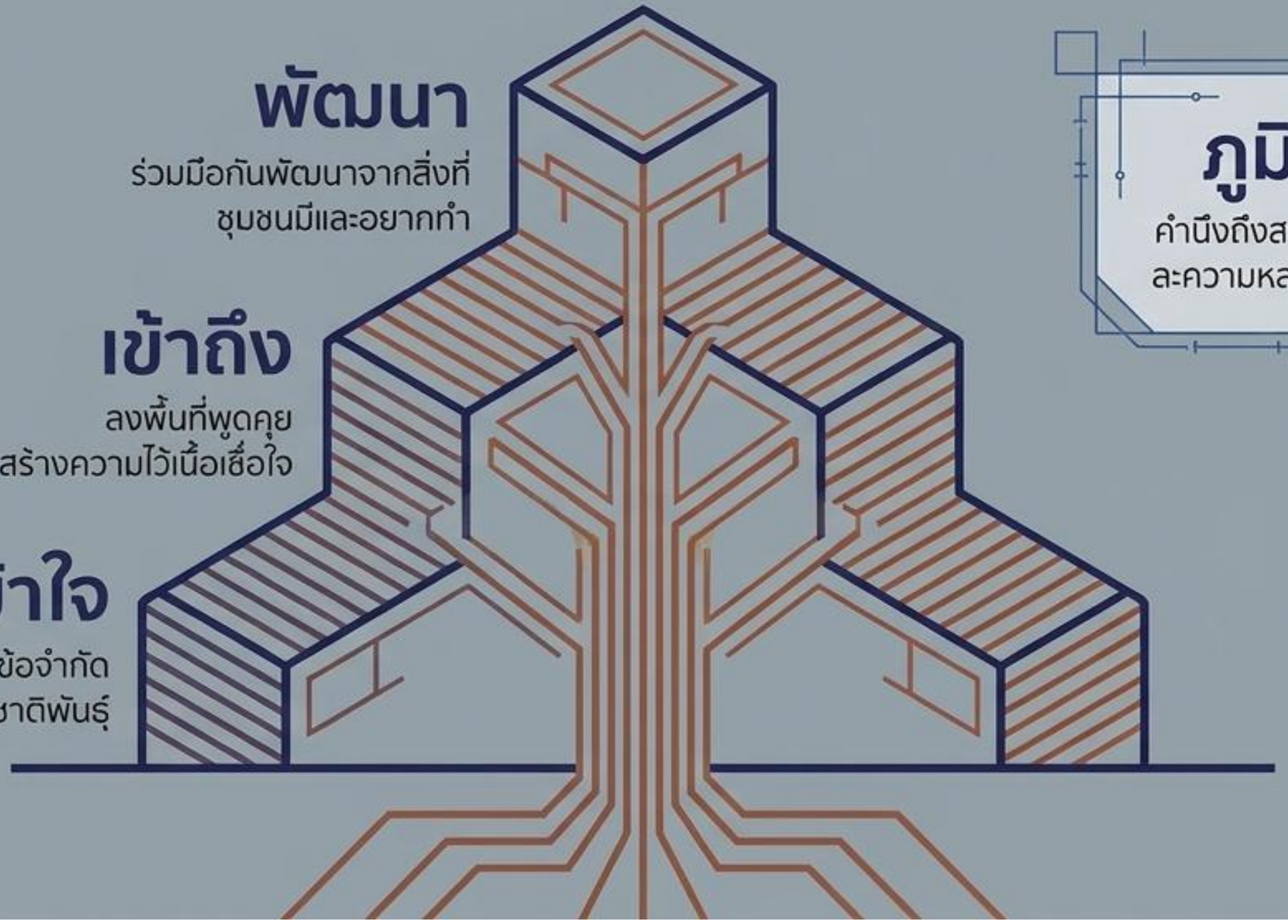
ยกระดับมูลค่า: จากทรัพยากรสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์

ทรัพยากรวัฒนธรรม	อุตสาหกรรมวัฒนธรรม	เศรษฐกิจสร้างสรรค์
วัตถุดิบต้นน้ำ	การแปรรูปเบื้องต้น	นวัตกรรม + ดีไซน์ + การเล่าเรื่อง
ฝ้ายปลูกเอง	เสื้อทอพื้นเมืองทั่วไป	แบรนด์แฟชั่นระดับโลก ที่เล่าเรื่องวิถีชีวิต
มูลค่าต่ำ: ขายแบบดั้งเดิม	**มูลค่าปานกลาง:** ราคาประมาณ 500 บาท	**มูลค่าสูงสุด:** มูลค่าเพิ่มถึง 50,000 บาท

Gemini Notebook

ขับเคลื่อนด้วยศาสตร์พระราชา

‘ระเบิดจากข้างใน’

พัฒนา

ร่วมมือกันพัฒนาจากสิ่งที่
ชุมชนมีและอยากทำ

เข้าถึง

ลงพื้นที่พูดคุย
สร้างความไว้เนื้อเชื่อใจ

เข้าใจ

เข้าใจวิถีชีวิต ข้อจำกัด
และวัฒนธรรมชาติพันธุ์

ภูมิสังคม

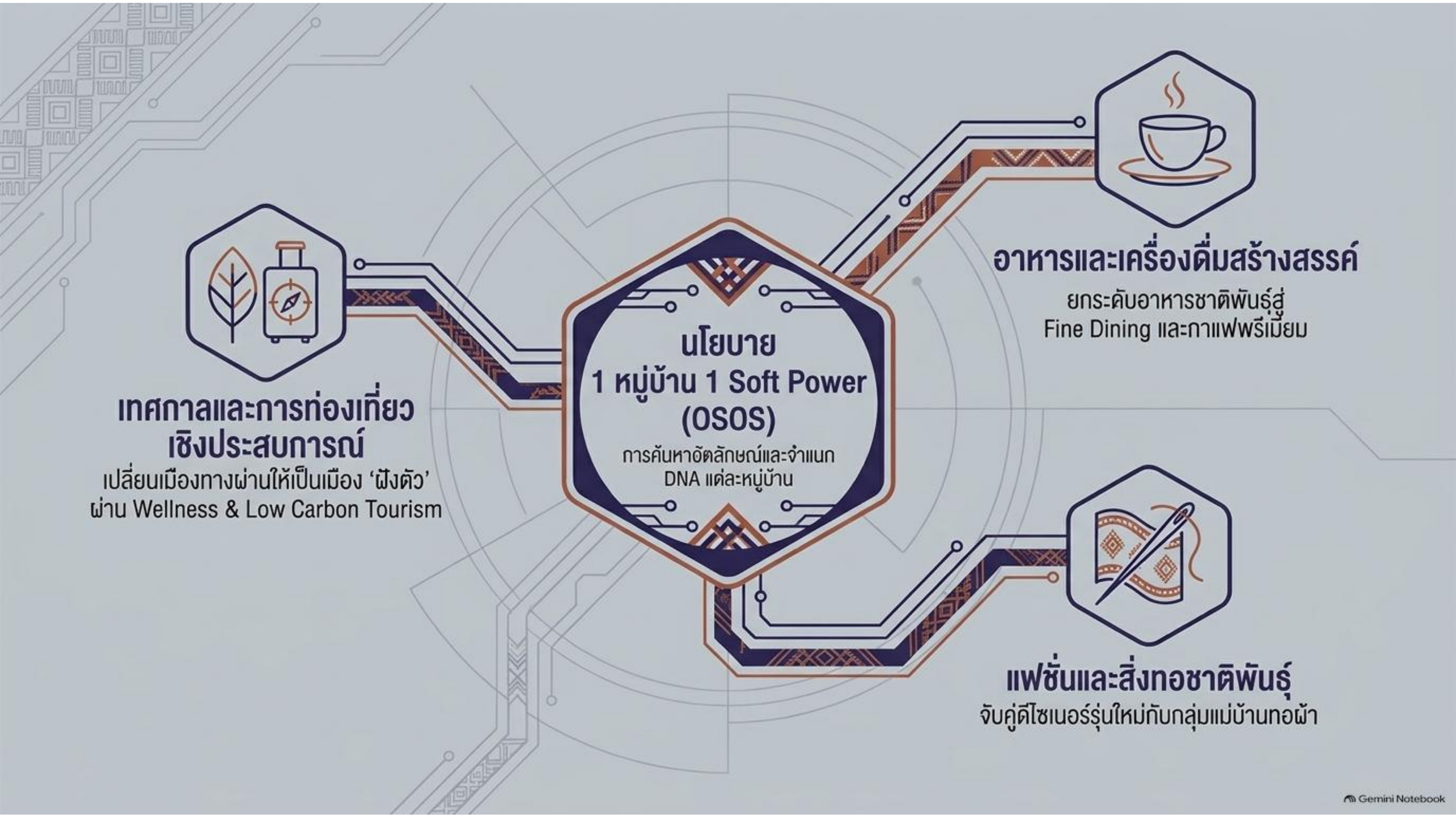
คำนึงถึงสภาพภูมิประเทศและ
ละความหลากหลายทางสังคม

Gemini Notebook

แผนที่นำทาง: สร้างพื้นฐานให้มั่นคงก่อน

Gemini Notebook

Gemini Notebook

พลังบวร 4 ประสาน: บูรณาการความร่วมมือ

ชุมชน / ปราชญ์ชาวบ้าน

เจ้าของทุนวัฒนธรรม
และผู้ลงมือปฏิบัติ

ภาครัฐจังหวัด

สนับสนุนนโยบายและ
โครงสร้างพื้นฐาน

ภาคเอกชน / ดีไซเนอร์

เชื่อมโยงตลาดและเพิ่ม
มูลค่าด้วยการออกแบบ

มหาวิทยาลัย / สถาบันวิจัย

ให้องค์ความรู้และเทคโนโลยี

Gemini Notebook

บทสรุป: การบรรจบกันของปรัชญาและกลยุทธ์

Gemini Notebook

From Local Action to Global Influence: Understanding Soft Power

The Universal Framework Behind the Strategy

Gemini Notebook

The Meaning of Soft Power

> **“The ability to co-opt rather than coerce.”**

Soft power is the ability to shape the preferences of others through appeal and attraction.

It operates not through force, threats, or financial payoffs, but by projecting a narrative, culture, or set of values that others naturally want to align with.

Persuasion **Attraction** **Influence**

Gemini Notebook

The Originator: Joseph S. Nye Jr.

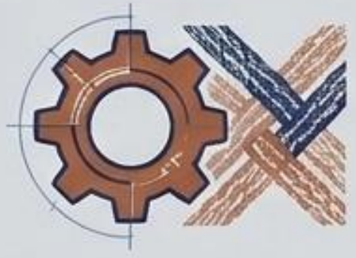
American political scientist and former Dean of the John F. Kennedy School of Government at Harvard University. He coined the term ‘Soft Power’ in the late 1980s.

Bound to Lead: The Changing Nature of American Power

Published: 1990

Soft Power: The Means to Success in World Politics

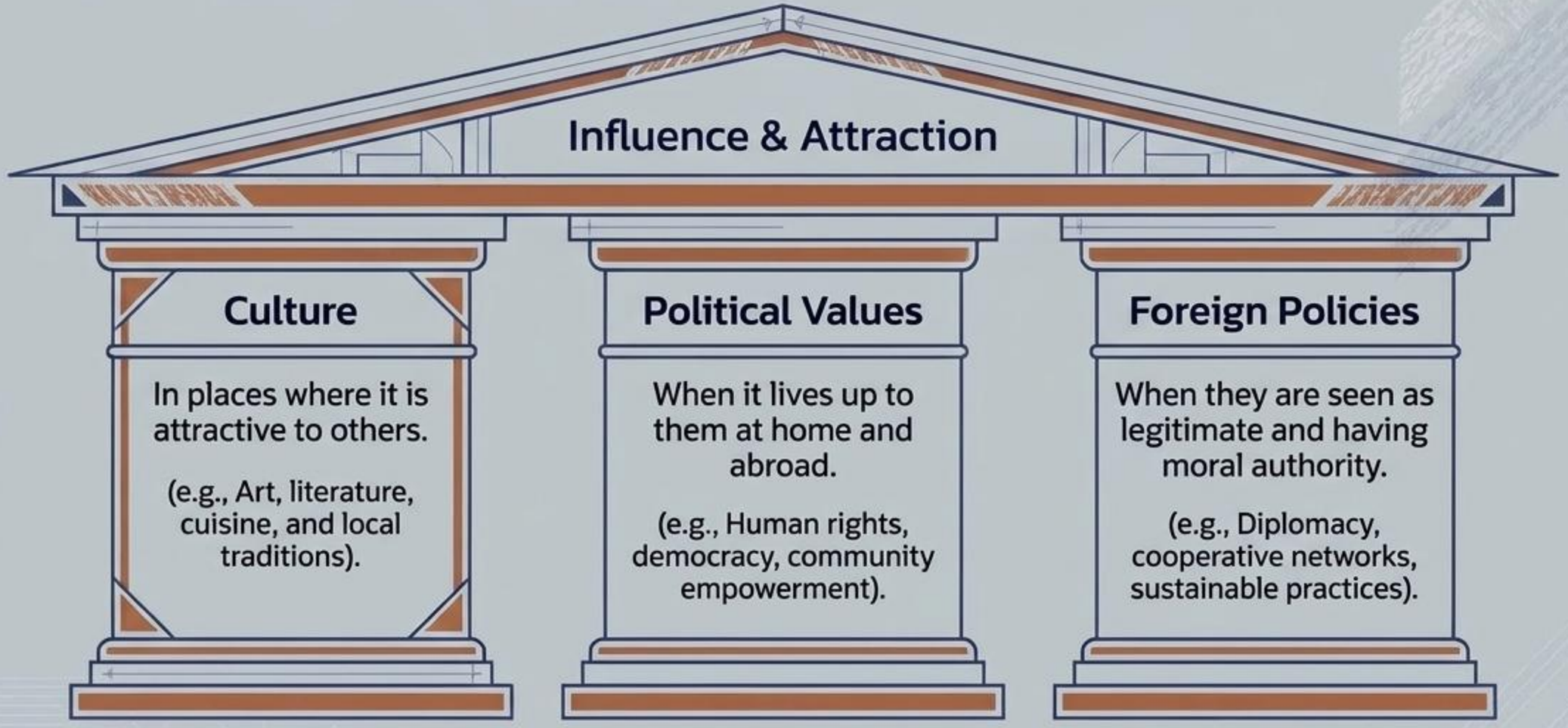

Published: 2004

Gemini Notebook

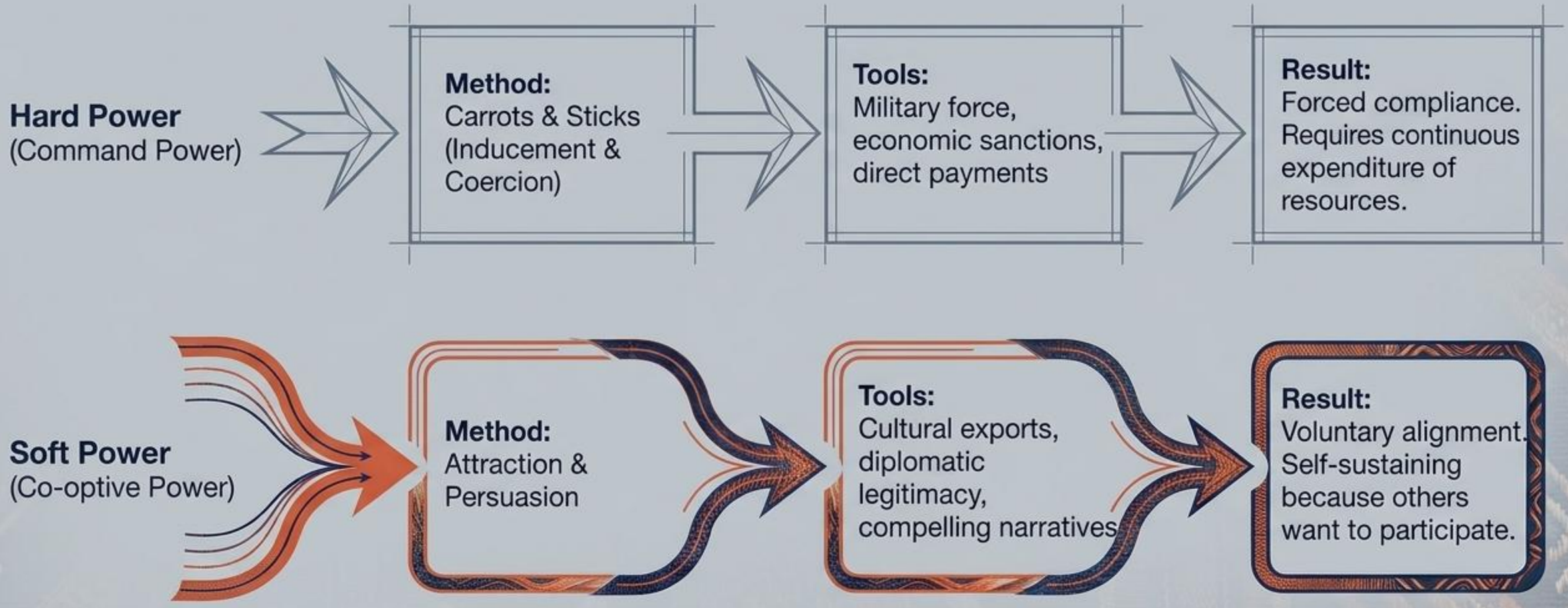
The 3 Core Principles of Soft Power

According to Joseph Nye, soft power rests on three primary resources:

Gemini Notebook

The Mechanics of Power: Hard vs. Soft

Gemini Notebook

Choosit. Choochat. E-book
www.Philosophy.cmru.ac.th

Gemini Notebook